

Titlul analizei impactului	Proiectul hotărârii de Guvern de modificare a Hotărârii Guvernului 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil
Data:	10 octombrie 2023
Autoritatea Publice(Autor):	Administrației Ministerul Energiei
Subdiviziunea:	Direcția Surse de Energie Regenerabilă
Persoana responsabilă și datele de contact:	Nicolae MAGDÎL, șef direcție Tel.:(022)-250-690 nicolae.magdil@energie.gov.md

Componentele analizei impactului

1. DEFINIREA PROBLEMEI

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Prezenta analiză a impactului se referă la modificările propuse la Hotărârea Guvernului nr. 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil ("Regulamentul privind licitațiile de energie regenerabilă" sau "Regulamentul" în continuare).

Modificările propuse la modalitatea de organizare și desfășurare a licitațiilor în domeniul energiei regenerabile au ca scop stimularea investițiilor în surse regenerabile, în vederea atingerii obiectivelor naționale asumate.

Prezentăm mai jos principalele probleme care decurg din actualul regulament privind SER:

1. Cerințele de precalificare și modalitatea de organizare a licitației prevăzute în actualul regulament ar putea determina Comisia de licitație să acorde sprijin unor proiecte cu o probabilitate redusă de finalizare și/sau să impună o sarcină administrativă ridicată pentru proiectele potențiale cu o probabilitate redusă de a primi statutul de producător eligibil. Acest lucru ar putea avea un impact negativ asupra costurilor de finanțare a tehnologiei SER.
 2. Actualul regulament limitează capacitatea Comisiei de licitație de a adapta structura licitației pentru a reflecta obiectivele specifice ale guvernului în ceea ce privește achiziția de capacități regenerabile. De exemplu, regulamentul actual nu permite organizarea unei licitații la sediul guvernului, impune reguli specifice privind oferta marginală și regulile de departajare. Prin impunerea acestor restricții, actualul regulament limitează capacitatea Comisiei de licitație de a modifica normele și cerințele privind licitațiile ca răspuns la noile informații și la evoluția pieței.
 3. Regulamentul actual nu conține nici o dispoziție care să alinieze calendarul licitațiilor la planul multianual de licitații al guvernului.
-

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

În corespundere cu obligațiile sale asumate pe plan internațional în domeniile energiei și climei, în noiembrie 2022, Republica Moldova a lansat o serie de acțiuni de ordin analitic, instituțional și de reglementare pentru elaborarea Planului Național integrat privind Energia și Clima. O dată cu elaborarea și adoptarea Planului Național integrat privind Energia și Clima vor fi stabilite și descrise obiectivele politicii de stat în domeniul eficienței energetice, în domeniul surselor de energie regenerabilă și de reducere emisiilor GES, inclusiv va fi detaliată modalitatea de atingere a țintelor respective.

La data de 23 iunie 2022 Consiliul European a acordat Republicii Moldova statutul de stat candidat în procesul de aderare la Uniunea Europeană. Această etapă importantă a parcursului de integrare europeană a țării noastre sporește motivația factorilor de decizie de nivel național de a implementa măsurile necesare pentru a atinge țintele fixate în domeniile energie și climă în termeni cât mai restrânși. Procesul de negociere pentru aderarea Republicii Moldova la UE va impulsiona punerea în aplicare cât mai rapidă a măsurilor respective.

În decembrie 2022 Consiliul Ministerial al Comunității Energetice a adoptat un amendament la Regulamentul (UE) nr. 2018/1999 privind Guvernanța Uniunii Energetice prin care au fost introduse țintele pentru anul 2030 pentru fiecare parte contractantă, inclusiv pentru Republica Moldova. Astfel, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final de energie trebuie să fie de minim 27% în anul 2030. Creșterea consumului total de energie primară va fi de cel mult 3000 de ktep în anul 2030, iar a consumului total final de energie de cel mult 2800 de ktep în anul 2030. Totodată, este preconizată o reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) cu 68,6% în anul 2030 față de nivelul anului de referință 1990, la nivelul de 9,10 Mt de CO₂ echivalent (inclusiv sectorul Folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură – FTSCFTS). În Raportul anual de implementare pentru Moldova din noiembrie 2022, Comunitatea Energetică Europeană a declarat că „procedurile de autorizare trebuie simplificate și raționalizate pentru a permite implementarea mai rapidă a surselor regenerabile de energie”. În mod similar, Guvernul a aprobat amendamente la legislația primară relevantă privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Legea SER)); unul dintre obiectivele amendamentelor a fost de a îmbunătăți mediul investițional pentru sursele regenerabile prin îmbunătățirea și simplificarea procedurii de licitație pentru obținerea statutului de „producător eligibil”(adică un producător de energie regenerabilă eligibil pentru sprijin). Modificările propuse la modalitatea de organizare și desfășurare a licitațiilor în domeniul energiei au ca scop stimularea investițiilor în surse regenerabile, în vederea atingerii obiectivelor naționale.

Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2018, stabilește procesul de organizare și desfășurare a licitațiilor, componența și atribuțiile comisiei de licitație, inclusiv în partea ce ține de implementarea proiectelor, cât și cerințele pe care proiectul de licitație trebuie să le reflecte în mod obligatoriu.

După cum s-a menționat în subcapitolul a), au fost identificate 3 probleme principale cu actualul Regulament privind SER, după cum urmează

-
1. Cerințele de precalificare și modalitatea de organizare a licitației prevăzute în actualul regulament ar putea determina Comisia de licitație să acorde sprijin unor proiecte cu o probabilitate redusă de finalizare și/sau să impună o sarcină administrativă ridicată unor proiecte potențiale cu o probabilitate redusă de a obține statutul de producători eligibili. De exemplu, cerințele tehnice referitoare la autorizațiile funciare prevăzute de actualul regulament favorizează proiectele aflate în stadiu avansat în detrimentul celor aflate în stadiu incipient. În plus, formatul licitației face ca potențialii dezvoltatori să fie nevoiți să îndeplinească toate cerințele de calificare într-o primă etapă, ceea ce crește costurile dezvoltatorilor chiar și pentru dezvoltatorii ale căror oferte sunt respinse pentru că nu îndeplinesc criteriile de bază de precalificare. Ca urmare a acestor factori, dezvoltatorii de proiecte care se află în stadii incipiente de dezvoltare pot fi nevoiți să investească în mod semnificativ în dezvoltarea proiectelor fără a fi siguri că vor primi sprijin pentru capacitatea lor. Riscul și costurile sporite cu care se confruntă potențialii dezvoltatori în temeiul regulamentului actual pot amâna participarea.
 2. Actualul regulament limitează capacitatea Comisiei de licitație de a adapta structura licitației pentru a reflecta obiectivele specifice ale guvernului în ceea ce privește achiziția de capacități regenerabile. Prin impunerea de restricții la proiectarea licitației, regulamentul actual limitează capacitatea Comisiei de licitație de a modifica regulile și cerințele licitației ca răspuns la noile informații și la evoluția pieței. De exemplu, regulamentul actual:
 - Impune o regulă specifică privind oferta marginală. În conformitate cu regulamentul actual, în cazul în care există o ofertă la un preț competitiv sub plafon, dar a cărei capacitate, cumulată cu alte oferte mai bine clasate, depășește cantitatea de capacitate scoasă la licitație de către guvern, comisia de licitație va solicita ofertanților marginali să își reconfirme oferta pentru capacitatea ajustată care nu va depăși cantitatea de capacitate scoasă la licitație de către Guvern. Prin impunerea acestei reguli privind oferta marginală, regulamentul actual poate determina anumiți dezvoltatori să respingă oferta de ajustare a capacității ofertate, reducând astfel capacitatea SER alocată în cadrul licitației.
 - Impune o regulă specifică de departajare. În conformitate cu regulamentul actual, în cazul în care doi sau mai mulți ofertanți depun aceeași ofertă marginală, Comisia de licitație ia în considerare mai întâi centrala electrică cu cea mai mare capacitate instalată pentru a obține statutul de producător eligibil. Impunerea acestei reguli de departajare limitează capacitatea Comisiei de licitație de a stabili reguli de departajare care să corespundă cel mai bine obiectivelor guvernului pentru o anumită licitație;
 - . În conformitate cu regulamentul actual, nu există dispoziții care să prevadă o etapă de negociere cu privire la aspectele nemateriale după atribuirea statutului de producător eligibil. Absența unei etape de negociere impune o rigiditate a procedurii de licitație și împiedică ambele părți să aibă posibilitatea de a ajusta termenii și condițiile nemateriale ale contractului înainte de finalizare. Absența unei etape de negociere sporește riscul la care sunt expuși potențialii dezvoltatori prin blocarea acestora în acorduri contractuale pe care nu au posibilitatea de a le negocia într-o etapă ulterioară.
 3. Regulamentul actual nu conține nici o dispoziție care să alinieze calendarul licitațiilor la planul multianual de licitații al guvernului. Orice neconcordanță între calendarul
-

licitațiilor și planul multianual de licitații al Guvernului poate reduce încrederea investitorilor în schema de sprijin și poate reduce capacitatea Guvernului de a avea o prognoză exactă a capacității sale de energie regenerabilă pe un orizont de timp de mai mulți ani.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Vă rugăm să consultați secțiunea 1 litera (b) pentru detalii privind deficiențele textului actual al Regulamentului privind licitațiile de energie regenerabilă.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Deoarece regulamentul în forma sa actuală nu a fost încă pus în aplicare - și nu au fost organizate licitații în conformitate cu normele actuale - problema nu a "evoluat" de la o stare anterioară. Vă rugăm să consultați secțiunea 1 litera (b) pentru detalii privind riscurile asociate actualului regulament privind licitațiile de energie regenerabilă și potențialele efecte negative care vor evolua în absența modificărilor propuse (adică "fără intervenție").

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Actualul Regulament privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2018, , reglementează organizarea licitațiilor pentru acordarea de sprijin producătorilor eligibili care depășesc pragurile supuse procedurii de confirmare. După intrarea în vigoare a Legii SER modificate, Anumite prevederi ale prezentului regulament urmează să fie aduse în conformitate cu Legea SER modificată.

- 1) Dispozițiile actuale nu reflectă modificările aduse Legii privind energia regenerabilă, care permit *oferanților să vândă energie electrică printr-o primă stabilită în raport cu un preț de exercitare (contract pentru diferență), în locul unui contract cu preț fix [Regulamentul existent, punctele 99-104];*

În conformitate cu actualul regulament privind sursele de energie regenerabilă, un producător eligibil poate beneficia de sprijin numai sub forma unui contract cu preț fix (contract de achiziție de energie) menționat în cadrul ofertei sale. Acest lucru este în contradicție cu Legea SER modificată și cu acquis-ul comunitar în domeniul energiei, care prevăd tranziția către un sprijin prin intermediul contractelor pentru diferență care se adaugă la prețul pieței după stabilirea unei piețe efective pentru ziua următoare. Prin urmare, dispoziția din regulamentul modificat trebuie modificată în consecință pentru a corecta această deficiență.

- 2) *Compoziția comisiei de licitație nu este aliniată la Legea SER modificată, nu este clară în ceea ce privește recurgerea la consultanți externi și nu există norme clare privind procesele decizionale ale comisiei de licitație în cazul membrilor absenți sau al deciziilor ne semnificative.*

În conformitate cu dispozițiile actuale, componența comisiei de licitație nu este aliniată la Legea SER modificată și nu toate autoritățile relevante sunt reprezentate în mod corespunzător. De asemenea, nu sunt prevăzute norme clare cu privire la drepturile comisiei de licitație de a recurge la consultanți externi în timpul elaborării și punerii în aplicare a licitației. Dispozițiile actuale sunt, de asemenea, norme neclare privind procesele decizionale ale comisiei de licitație în cazul în care membrii sunt absenți sau în cazul unor decizii ne semnificative, ceea ce duce la blocaje grave.

- 3) *Dispozițiile actuale nu permit introducerea unei faze de negociere;*
-

Dispozițiile existente nu permit orice opțiune de fază de negociere, fără a lua în considerare faptul că anumite proiecte ar putea avea o anumită complexitate care nu poate fi abordată fără nicio etapă de negociere sau că anumite aspecte nemateriale ar putea fi negociate ulterior atribuirii, cu condiția să se asigure un tratament egal și echitabil tuturor ofertanților. Regulamentul nu trebuie să limiteze în mod inutil competențele comisiei de licitație, care este organul cel mai bine plasat pentru a face astfel de alegeri în ceea ce privește normele de procedură și succesiunea criteriilor pentru fiecare ofertă.

4) *Dispozițiile actuale nu abordează în mod suficient posibilitatea ca investitorii să se bazeze pe capacitatea altor entități, indiferent de natura juridică a legăturilor pe care le au cu acestea, pentru a îndeplini criteriile de participare la licitație*

Regulamentul în vigoare nu abordează suficient posibilitatea ca investitorii să formeze consorții și societăți mixte cu alte entități pentru a se baza pe capacitățile acestor alte entități de a îndeplini criteriile de participare la licitație. Regulamentul nu prevede principii generale de răspundere pentru entitățile pe ale căror competențe se bazează investitorul pentru a îndeplini criteriile de atribuire. De asemenea, regulamentul nu abordează în mod suficient competențele comitetului de licitație în ceea ce privește stabilirea cerințelor pentru investitorii care se bazează pe acreditările grupului lor de societăți și ale filialelor pentru a îndeplini criteriile de licitație.

5) *Cerința ca investitorii să dețină toate permisele și autorizațiile stabilite în documentația de licitație;*

Regulamentul în vigoare este unul strict în partea ce ține de condițiile pe care trebuie să le întrunească un potențial investitor, cu referință în special la valabilitatea licenței pentru producerea energiei electrice, cât și alte autorizații pe care investitorul trebuie să le dețină pentru a participa la runda de licitație.¹ Noul concept își propune atragerea unui număr mai larg de participanți, prin stabilirea unor cerințe optime.

6) *Dispozițiile actuale permit acordarea de sprijin pentru proiectele aflate în construcție fără a face o legătură cu cerința ca investitorii să dovedească credibilitatea financiară, și tehnică și eligibilitatea terenului în condițiile pieței [Regulamentul existent, capitolul III, secțiunea 3 punctul 45];*

Dispozițiile actuale permit acordarea de sprijin pentru proiectele aflate în construcție fără a face legătura cu cerința ca investitorii să dovedească o schimbare a circumstanțelor și cu cerința de a demonstra că sprijinul este necesar pentru ca acea construcție să continue sau să fie avansată, adică neviabilitatea acestuia în condițiile pieței. Sprijinul ar trebui acordat acelor proiecte care nu s-ar materializa în condițiile pieței fără un astfel de sprijin. În acest sens, capitolul III, secțiunea (3) punctul 45 este problematic și trebuie modificat conform celor de mai jos.

7) *Actualul regulament prevede un plafon mai mic pentru valoarea garanției de participare la licitație și a garanțiilor de bună execuție a contractului, care nu par a fi aliniate la lege;*

Garanția de participare la licitație este o formă de plată obligatorie din partea unui ofertant către guvern pentru a se proteja împotriva retragerii ofertei sale înainte de sfârșitul perioadei de viabilitate. Regulamentul actual pare să stabilească aceste valori la un nivel scăzut, ceea ce ar putea expune autoritățile la un risc mai mare ca ofertanții câștigători să își retragă oferta după ce Comisia de licitație i-a acordat statutul de producător eligibil. De asemenea, o garanție de bună execuție de valoare redusă expune guvernul la un risc mai mare de neexecutare a obligațiilor de

¹ Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil pct. 42

către ofertanți pe toată perioada de viabilitate a contractului. Comisia de licitație beneficiază de plafoane mai ridicate, pe care poate decide să le reducă pentru anumite licitații, fiind entitatea cea mai bine plasată pentru a face astfel de alegeri de proiectare în timpul proiectării detaliate a licitației.

8) *Dispozițiile actuale restricționează opțiunile disponibile pentru a face față egalităților și ofertelor marginale [Regulamentul existent, capitolul 3, secțiunea 7 (86)];*

Regulamentul existent prevede doar câteva opțiuni privind modul de departajare și de tratare a ofertelor marginale, în timp ce cele mai bune practici ale UE și bunele practici din industrie oferă mai multe opțiuni care trebuie selectate pe baza unui proiect concret, a nevoilor și a priorităților autorităților în timpul lansării și implementării unei licitații.

9) *Posibilitatea nelimitată a instanței de a ordona comisiei de licitație să anuleze o decizie de atribuire a unei capacități regenerabile unui ofertant;* În temeiul dispoziției actuale, în cazul în care instanța, printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă, constată că o anumită ofertă a fost respinsă în mod nejustificat, aceasta poate ordona Comisiei de licitație să anuleze în totalitate sau parțial decizia de atribuire. Oportunitatea unei astfel de soluții depinde de momentul în care intervine decizia instanței și de faptul dacă aceasta a fost precedată de măsuri provizorii luate cu diligență de către instanță în etapele inițiale ale procesului. În cazul în care a trecut o perioadă lungă de timp între decizia de atribuire către ofertanții câștigători și decizia finală a instanței, trebuie să se păstreze așteptările legitime și drepturile dobândite.

10) *Nealinierea calendarului anual al licitațiilor cu planul multianual de licitații al guvernului;*

Regulamentul existent nu se referă și nu este aliniat la legea modificată a SER, cerința de a publica un calendar anual al frecvenței procedurilor de licitație pentru următorii trei până la cinci ani.

11) *Dispoziția existentă nu permite nici o flexibilitate în ceea ce privește transmiterea electronică a documentelor de licitație, integral sau parțial, care însoțesc plicurile sigilate;*

Regulamentul actual prevede ca ofertanții să depună documentația de licitație fizic într-un plic sigilat înainte de termenul limită de depunere a ofertelor, fără a avea posibilitatea de a combina cu o depunere electronică, de a face copii electronice sau de a se baza în întregime pe depunerea electronică, în cazul în care sunt disponibile instrumente. Acest lucru restrânge în mod nejustificat competențele comisiei de licitație de a utiliza instrumente electronice, atunci când acestea sunt disponibile, și impune un volum de muncă excesiv pentru autorități în timpul evaluării, deoarece acestea nu se pot baza pe copii electronice. De asemenea, limitează opțiunile ofertanților de a depune ofertele în format electronic.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Următoarele obiective specifice sunt stabilite pentru intervenția propusă:

Obiectivul specific 1, reducerea riscului în cadrul proceselor de licitație (și, în consecință, a costurilor de finanțare pentru participanți) prin:

- a. Introducerea unor etape suplimentare de licitație;
-

-
- b. Efectuarea unor verificări de precalificare mai solide, adaptate la fiecare rundă de licitație;
 - c. Introducerea unor plafoane mai mari pentru valorile garanțiilor de participare la licitație și de performanță
 - d. introducerea dreptului guvernului de a aplica „transferuri statistice” de energie regenerabilă cu alte state membre ale CE sau cu alte state membre ale UE;

Obiectivul specific 2: asigurarea unui control sporit al guvernului asupra viitorului mix energetic (în conformitate cu nevoile și obiectivele viitoare specifice fiecărei tehnologii) prin alinierea calendarului anual de licitații cu planul de licitații multianuale al guvernului.

Obiectivele specifice contribuie la mai multe obiective pentru cadrul de decarbonizare din Moldova, stabilite în evaluarea impactului de reglementare pentru legislația primară modificată, și anume:

- a. îmbunătățirea și simplificarea procedurii de licitație pentru obținerea statutului de producător eligibil, organizată în conformitate cu dispozițiile legislației naționale și a achizițiilor CE;
- b. Asigurarea unei concurențe efective în cadrul procesului de licitație pentru obținerea statutului de producător eligibil prin atragerea mai multor participanți la licitație și prin stabilirea unor condiții transparente și avantajoase pentru potențialii investitori în sectorul energiei regenerabile;
- c. obținerea, în urma procedurii de licitație, a unor prețuri fixe mai mici, care să fie reciproc avantajoase atât pentru producătorii desemnați câștigători în cadrul procedurii de licitație, cât și pentru consumatorii finali, care vor suporta, în cele din urmă, costurile de punere în aplicare a schemei de sprijin;

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

În general, opțiunea „a nu face nimic” implică faptul că Regulamentul privind licitațiile de energie regenerabilă este aplicat în forma sa actuală, fără modificări propuse. A se vedea secțiunea 1 de mai sus și secțiunea 3 de mai jos pentru o discuție a principalelor puncte de diferență față de modificările propuse.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

În ceea ce privește Regulamentul modificat privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil („Regulamentul modificat”), observăm următoarele modificări la regulamentul actual:

- 1) *Permiterea ofertanților să vândă energie electrică prin intermediul unei prime stabilite în raport cu un preț de exercitare (contract pentru diferențe), în locul unui contract cu preț fix;*

Anterior, un producător eligibil putea să vândă energie electrică din surse regenerabile doar prin intermediul unui contract cu preț fix menționat în oferta sa de participare la licitație. În conformitate cu regulamentul modificat, se permite producătorilor eligibili să vândă energie electrică fie printr-un contract la preț fix până la stabilirea unei piețe efective pentru ziua următoare și sub rezerva dispozițiilor tranzitorii ale Legii SER modificate alin.1 art.. 38¹ .

Comisia de licitație are obligația de a furniza un proiect de contract de sprijin pentru achiziționarea de energie electrică în cadrul documentației de licitație. Acesta va determina

structura mecanismului de sprijin pentru capacitatea SER care se aplică în cadrul runde de licitație.²

Sprijinul sub forma contractului pentru diferență permite o mai bună integrare pe piață a producătorilor eligibili. În cadrul unui sistem de prime de piață, producătorii eligibili sunt responsabili de comercializarea producției lor; plățile corespunzătoare ale primelor (de exemplu, plăți suplimentare în cazul unor prețuri de piață scăzute) asigură apoi că veniturile lor finale pe MWh produs ating un anumit nivel. În cazul unui contract pentru diferențe în două direcții, câștigurile sunt fixate la nivelul prețului de exercitare, deoarece plățile de primă se efectuează în ambele sensuri, producătorii primind plata în cazul unor prețuri de piață scăzute, dar trebuind să returneze orice surplus peste prețul de exercitare în cazul unor prețuri ridicate ale energiei electrice.

2) *Permiterea unei capacități de ofertare care să acopere două sau mai multe tehnologii selectate;*

În conformitate cu regulamentul actual, ofertele de energie regenerabilă ar putea fi neutre din punct de vedere tehnologic sau, la discreția guvernului, ar putea fi limitate la o singură tehnologie de generare.³ Licitațiile neutre din punct de vedere tehnologic înseamnă că guvernul stabilește o capacitate de sprijin dorită și permite investitorilor să depună oferte care concurează între tipurile de tehnologii (cum ar fi energia solară și eoliană.) pentru a obține contracte de producție cu sprijin. În timp ce, în cazul unei licitații cu tehnologie specifică, guvernul selectează o singură tehnologie de generare pentru care potențialii ofertanți pot concura în timpul procesului de licitație.

Textul modificat al regulamentului permite atât ofertele neutre din punct de vedere tehnologic, cât și cele specifice unei tehnologii. Orientările UE prevăd că procedura de licitație ar trebui, în teorie, să fie deschisă tuturor beneficiarilor eligibili pentru a minimiza denaturarea concurenței.⁴ Cu toate acestea, orientările specifică faptul că procesul de licitație poate fi limitat la una sau mai multe tehnologii specifice în cazul în care se așteaptă ca nivelurile ofertelor să difere semnificativ între tehnologii sau dacă un singur proces ar oferi un rezultat „suboptimal”.⁵

Prin urmare, existența unei opțiuni intermediare între licitațiile specifice unice și cele neutre din punct de vedere tehnologic va permite autorităților moldovenești să organizeze licitații pentru mai multe tehnologii regenerabile selectate între care se poate considera că există „condiții de concurență echitabile”, de exemplu, deoarece tehnologiile sunt relativ mature, au modele de producție similare / impacturi similare asupra sistemului. În măsura în care aceste condiții de concurență echitabilă există într-adevăr, este logic să existe o concurență a prețurilor între tehnologii, pentru a achiziționa o anumită cantitate de capacitate la cel mai mic cost.

Introducerea licitațiilor în mai multe etape, inclusiv a unei faze de negociere;

Faza de negociere după acordarea statutului de producător eligibil permite ambelor părți să ajusteze termenii și condițiile nemateriale ale contractului înainte de finalizare. În timpul etapei de negociere, părțile pot clarifica și rafina formulări specifice din contract și pot aborda orice modificări neprevăzute pentru a se adapta la nevoile în evoluție ale proiectului.

² Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, pct. 40 (16).

³ Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, , pct.1 28.

⁴ Comisia Europeană (18 februarie 2022), Orientări privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie 2022, articolul 96.

⁵ Comisia Europeană (18 februarie 2022), Orientări privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie 2022, articolele 103-104.

Formularea regulamentului modificat permite doar negocierea „aspectelor nemateriale” ale ofertei după ce Comisia de licitație a acordat statutul de producător eligibil unui ofertant câștigător. Acest lucru împiedică părțile să aducă modificări substanțiale (de exemplu, în ceea ce privește valoarea ofertei, natura dezvoltării propuse sau natura juridică a acordului) la acordul de licitație care ar putea submina corectitudinea și eficiența concurențială a licitației.

3) *Permiterea ofertanților să se bazeze pe capacitatea altor entități, indiferent de natura juridică a legăturilor pe care le are cu acestea [Regulamentul modificat, punctul 22];*

Regulamentul în vigoare nu abordează suficient posibilitatea ca investitorii să formeze consorții și societăți mixte cu alte entități pentru a se baza pe capacitățile acestor alte entități de a îndeplini criteriile de participare la licitație. Regulamentul nu prevede principii generale de răspundere pentru entitățile pe ale căror competențe se bazează investitorul pentru a îndeplini criteriile de participare la licitație. De asemenea, regulamentul nu abordează în mod suficient competențele comitetului de licitație în ceea ce privește stabilirea cerințelor pentru investitorii care se bazează pe acreditările grupului lor de societăți și ale filialelor pentru a îndeplini criteriile de licitație.

Regulamentul modificat, punctul 22, detaliază în continuare că un investitor poate, de asemenea, să se bazeze pe capacitățile altor entități, indiferent de natura juridică a legăturilor pe care le are cu acestea, pentru a îndeplini criteriile de participare la licitație. Regulamentul modificat asigură un echilibru echitabil prin faptul că solicită ca, în acest caz, investitorul să dovedească faptul că va avea la dispoziție resursele necesare pentru executarea contractului. Comisiei de licitație i se acordă competențe exprese pentru a stabili cerințele pe care membrii consorțiului sau ai asocierii în participațiune, sau societățile din același grup, trebuie să le îndeplinească pentru a contribui la îndeplinirea cerințelor tehnice și financiare ale ofertei. Acestea pot include, printre altele, cerința ca investitorul sau membrii consorțiului să controleze efectiv entitățile sau întreprinderile pe ale căror calificări se bazează investitorul pentru a îndeplini cerințele licitației, cerințe de răspundere solidară pentru membrii unui consorțiu și o perioadă de blocaj în timpul căreia membrii consorțiului sau ai asocierii în participație nu își pot transfera participațiile în consorțiu, în asocierea în participație sau în orice societate de proiect înființată în cadrul acestora.

Aceste modificări au rolul de a spori oportunitățile de parteneriat pentru investitori, asigurându-se în același timp că investitorul (investitorii) și entitățile ale căror capacități sunt utilizate pentru a îndeplini criteriile de atribuire sunt cele care implementează efectiv proiectul sau care pun efectiv la dispoziție resursele promise pentru implementarea proiectului.

4) *Cerința ca investitorii să dețină toate permisele și autorizațiile stabilite în documentația de licitație;*

Ca parte a criteriilor de participare, actualul regulament privind licitațiile pentru sursele de energie regenerabilă prevede că, în cazul în care un potențial investitor deține o licență pentru producerea de energie electrică, aceasta să nu fie suspendată sau retrasă. Regulamentul modificat extinde acest criteriu pentru a fi nedeclarat cu privire la permisele și autorizațiile pe care investitorul trebuie să le dețină pentru a participa la runda de licitație.⁶

Criteriul modificat oferă Comisiei de licitație flexibilitatea de a stabili cerințele de autorizare pe care investitorii trebuie să le îndeplinească pentru fiecare rundă de licitație în parte. Prin urmare, Comisia de licitație poate stabili cerințele de autorizare și de permis pentru a se adapta la cerințele specifice de proiectare ale runde de licitație. În special, comisia de licitație are

⁶ Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, pct. 42

flexibilitatea de a adapta cerințele de autorizare și de permisare în funcție de faptul că licitația se va desfășura ca o licitație în fază timpurie sau târzie.

5) *Demonstrarea eligibilității terenurilor și evaluările de mediu* În conformitate cu regulamentul modificat, investitorii vor trebui să dovedească un drept de proprietate sau dreptul de a utiliza/ocupa orice teren propus ca amplasament pentru dezvoltarea SER.⁷ Cerința privind „eligibilitatea terenului” asigură faptul că deciziile de licitație din ultima etapă ale Comisiei de licitație nu sunt subminate de ofertanții care nu au acces la un teren propus ca loc de dezvoltare a RES.

În plus față de cerințele de eligibilitate a terenurilor, regulamentul modificat prevede că investitorii trebuie să efectueze evaluări de mediu pentru a „demonstra conformitatea cu legile de mediu”, așa cum se stabilește în documentația de licitație.⁸ Prin intermediul modificării propuse, Comisia de licitație ar putea diminua riscurile viitoarelor licitații de capacitate, asigurându-se că proiectele de dezvoltare respectă standardele de mediu.

6) *Creșterea plafonului valorii garanției de participare la licitație și a garanției de bună execuție a contractului;*

Garanția de participare la licitație este o formă de plată obligatorie din partea unui ofertant către guvern pentru a se proteja împotriva retragerii ofertei sale înainte de sfârșitul perioadei de viabilitate. Regulamentul modificat ar crește plafonul pentru garanția de participare la licitație de la 0,2 la 1 % din valoarea investiției, măbind valoarea monetară pe care guvernul o poate recupera în cazul retragerii unei oferte.

În plus, regulamentul modificat ar crește plafonul valorii garanțiilor de bună execuție a contractului de la 2 la 5 % din valoarea investiției în cadrul runde de licitație. Ministerul Energiei a recunoscut necesitatea unor valori mai mari ale garanției de participare la licitație și ale garanției de bună execuție în cadrul analizei lacunelor privind cadrul de reglementare pentru licitațiile de energie regenerabilă din Moldova. .

Împreună, creșterea garanțiilor de securitate a ofertelor și de executare a contractelor ar putea reduce accesul la procedura de licitație pentru ofertanții mai mici, mai puțin solvabili și cu ratinguri de credit mai mici decât cele ale investitorilor mai mari și mai bine stabiliți. Cu toate acestea, compensația pentru un acces mai redus la procedurile de licitație este un risc mai mic ca ofertanții câștigători să își retragă o ofertă după ce Comisia de licitație i-a acordat statutul de producător eligibil. O garanție de performanță de valoare mai mare oferă, de asemenea, guvernului o capacitate mai mare de a stimula financiar performanțele solide ale ofertanților pe toată perioada de viabilitate a contractului.

7) *Noi norme privind egalitatea și ofertele marginale;*

a) *Reguli de departajare:*

Actualul regulament privind licitațiile de energie regenerabilă prevedea că, în cazul în care ofertele la prețuri egale indică aceeași capacitate instalată, investitorul cu cea mai mare experiență în dezvoltarea de proiecte de energie regenerabilă va fi luat în considerare în primul rând. Regulamentul modificat adaugă o etapă suplimentară de departajare; în cazul în care toate ofertele au aceeași capacitate instalată și aceeași experiență, Comisia de licitație va trage la sorți pentru a determina ordinea de clasament pentru decizia sa de acordare a statutului de producător

⁷ Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, pct. 47 alin. (3).

⁸ Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, pct. 47 alin.(4).

eligibil. Tragerea la sorți garantează că se va ajunge la un rezultat pentru procesul de licitație, chiar și în cazul puțin probabil în care doi sau mai mulți ofertanți potențiali prezintă același preț, pentru o capacitate instalată echivalentă, și fiecare dintre ei are același nivel de experiență în dezvoltarea capacității de energie regenerabilă.

b) Reguli pentru ofertele marginale:

În cazul în care comisia de licitație primește o ofertă la un preț competitiv care se situează sub plafonul său de preț predefinit, dar care depășește valoarea cumulată a capacității de licitație (atunci când este luată în considerare alături de alte oferte cu un preț mai mic), comisia de licitație poate să intre într-o fază de negociere în care solicită ofertantului respectiv să își reconfirme prețul de ofertare pe baza capacității ajustate. În cazul în care alege să aplice această regulă, comisia de licitație trebuie să stabilească numărul de runde de reiterare, etapele și termenele limită în documentația de licitație.

Această opțiune prevede că , un ofertant cu o capacitate redusă ar primi doar un sprijin parțial pentru valoarea capacității instalate din oferta sa de participare la licitație (a se vedea discuția privind ruperea egalităților din partea (a) de mai sus). Regulamentul modificat ia în considerare rezultatul sprijinului parțial, permițând producătorilor eligibili care obțin sprijin parțial să vândă capacitate suplimentară pe piața energiei electrice. Cu toate acestea, după cum s-a menționat anterior, ofertanții trebuie să aibă instalate contoare separate pentru a fi eligibili pentru a vinde energie electrică suplimentară pe piața liberă.⁹

8) Alinierea calendarului anual al licitațiilor cu planul multianual de licitații al guvernului; În conformitate cu legea modificată a SER, guvernul este obligat să publice un calendar anual al frecvenței procedurilor de licitație pentru următorii trei până la cinci ani. Guvernul, prin intermediul calendarului de licitații SER, trebuie să prezinte informații privind capacitatea și bugetul/costul pentru includerea în fiecare schemă de sprijin, precum și tehnologiile SER eligibile.¹⁰

Regulamentul modificat reflectă această modificare a legii modificate a SER, solicitând ca decizia guvernului privind organizarea licitațiilor să țină cont de planul său multianual de licitații, asigurând alinierea între documente.

9) Permitearea transmiterii electronice a documentelor de licitație;

Anterior, Regulamentul privind licitațiile de energie regenerabilă prevedea ca ofertanții să depună documentația fizică a licitației într-un plic sigilat înainte de termenul limită de depunere a ofertelor. În conformitate cu regulamentul modificat, ofertanții pot depune documentația de licitație în format electronic, cu condiția ca depunerea să se facă în conformitate cu cerințele licitației. Deși permite depunerea electronică a documentelor, nu exclude posibilitatea de a solicita ofertanților să depună documentele de licitație în format fizic.¹¹

Licitațiile electronice reduc povara birocrăției, dar trebuie să existe o platformă web dedicată care să poată stoca în siguranță documentația de licitație depusă de ofertanți. Capacitatea de a primi, stoca și gestiona ofertele în format electronic poate duce la accelerarea proceselor de

⁹ Guvernul Republicii Moldova (iunie 2023), Regulamentul modificat privind aprobarea desfășurării licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, paragraful 86¹.

¹⁰ Guvernul Republicii Moldova (iulie 2022), Legea nr. 10 cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, articolul 34 (10).

¹¹ Guvernul Republicii Moldova (iunie 2023), Regulamentul modificat privind aprobarea desfășurării licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil, alin. 57 (3).

evaluare și de luare a deciziilor. Mai mulți evaluatori pot examina oferta depusă la un moment dat, fără a fi nevoie să partajeze documentele fizice între ei.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Având în vedere că intervenția în cauză se referă la introducerea unui set specific de modificări la Regulamentul privind licitațiile de energie regenerabilă propuse de echipele de consultanță, nu au fost identificate opțiuni alternative (de exemplu, modificări diferite) la cea propusă.

4. Analiza impactului opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Prezentăm impactul principal ale opțiunii "nu face nimic" (adică menținerea textului actual al Regulamentului privind licitațiile de energie regenerabilă). Acesta reflectă obiectivele specifice stabilite în secțiunea 2 din prezentul document. Neimplementarea modificărilor descrise în secțiunea 3 poate împiedica realizarea acestor obiective. Mai jos descriem efectul potențial al opțiunii de a nu face nimic; iar în secțiunea următoare vom descrie în detaliu impactul introducerii modificărilor.

Licitatiile neutre din punct de vedere tehnologic care nu se aliniaza cu planul multianual de licitatie al Guvernului pot dauna integrării anumitor tehnologii regenerabile.

Textul actual al regulamentului permite fie licitații neutre din punct de vedere tehnologic, fie licitații specifice unei singure tehnologii. După cum vom discuta mai detaliat în secțiunea următoare, licitațiile neutre din punct de vedere tehnologic pot dezavantaja în mod sistematic anumite tehnologii în cazul în care există diferențe semnificative de preț de ofertă între tipurile de RES. Acest lucru ar putea duce la niveluri mai scăzute de integrare a SER în comparație cu obiectivele declarate ale Moldovei pentru 2030. Cu toate acestea, licitațiile cu o singură tehnologie pot duce la o discriminare/distorsionare excesivă a concurenței (după cum se discută în secțiunea 3). Precedentul UE permite opțiuni intermediare (și anume licitații specifice unei tehnologii deschise la mai multe categorii) pentru a crea "condiții de concurență echitabile" între proiecte cu costuri și prețuri de ofertă comparabile.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Am identificat trei efecte generale ale modificărilor propuse la Regulamentul privind licitațiile de energie regenerabilă.

1) Mecanisme de sprijin parțial care să permită guvernului moldovean să promoveze adoptarea SER fără a dedica fonduri pentru a acoperi costul total al dezvoltării.

Regulamentul modificat prevede două "căi" diferite pentru acordarea de sprijin parțial, și anume, ofertanții care licitează doar o parte din capacitatea lor, în conformitate cu alin. 40 alineatul (17) din regulamentul modificat, sau o atribuire parțială a capacității ca urmare a aplicării procedurii de tratare a ofertelor marginale, astfel cum este definită la alineatul (86) din regulamentul modificat.

Opțiunea de a solicita sprijin parțial pentru capacitățile de energie regenerabilă în cadrul primei căi oferă investitorilor flexibilitatea de a combina sprijinul pe care îl primesc cu o componentă comercială dezvoltată în condițiile pieței, fără a beneficia de schema de sprijin. În tabelul 1, cuantificăm impactul potențial al deciziei de a permite scheme de sprijin parțial, arătând modul în care creșterea investițiilor comerciale nesprijinite crește proporția de

capacitate care nu necesită finanțare din partea guvernului pentru a îndeplini obiectivele de capacitate RES. Facem acest lucru prin:

1. Obținerea unei estimări a capacității totale de energie din surse regenerabile de energie necesară pentru a atinge obiectivul guvernamental de 30 % din energie din surse regenerabile. Urmând abordarea din RIA pentru legea modificată privind RES, luăm în considerare două cazuri ipotetice în care capacitatea instalată rămasă necesară pentru atingerea obiectivului guvernamental de 30 % este acoperită doar de o singură tehnologie (fie energia solară fotovoltaică, fie energia eoliană);
2. Pentru fiecare tehnologie, calculăm capacitatea suplimentară de energie regenerabilă necesară în plus față de capacitatea solară fotovoltaică și eoliană existentă. În acest calcul, luăm în considerare faptul că energia solară fotovoltaică existentă are, de obicei, un factor de sarcină care reprezintă jumătate din factorul de sarcină al energiei eoliene.¹² Prin urmare, 1 MW de energie solară fotovoltaică va genera, în medie, jumătate din producția de energie electrică față de 1 MW de energie eoliană într-o perioadă de timp fixă.¹³ Prin urmare, convertim echivalentul fiecărei tehnologii pentru a avea o producție echivalentă cu o unitate a tehnologiei luate în considerare în cadrul scenariului respectiv;¹⁴ și
3. Înmulțim această creștere a capacității instalate cu o estimare a costului de investiție asociat dezvoltării a 1 MW din tehnologia SER luată în considerare în cadrul scenariului respectiv, pentru a obține costul total al investițiilor necesare pentru atingerea obiectivului de 30 % cu ajutorul tehnologiei respective.

Presupunând că 60% din costul total al proiectului este susținut de investiții guvernamentale, iar restul de 40% este acoperit de investiții comerciale care se dezvoltă în condițiile pieței, estimăm o creștere a investițiilor comerciale care nu sunt susținute de Guvern cu 7,7 miliarde de lei pentru instalațiile solare fotovoltaice sau cu 4,2 miliarde de lei pentru instalațiile eoliene pentru a atinge ținta de 30% din capacitate.

Este puțin probabil ca deficitul real față de obiectivul guvernamental de 30% din totalul energiei care prevede o pondere a energiei regenerabile în totalul energiei să fie acoperit doar cu o singură capacitate de energie solară fotovoltaică sau eoliană. Cu toate acestea, în cazul în care obiectivul privind capacitatea RES este atins printr-o combinație a acestor două tehnologii, ne așteptăm ca creșterea investițiilor comerciale nesusținute să fie cuprinsă între 4,2 și 7,7 miliarde de lei.

¹² Factor de încărcare = (încărcare medie / încărcare de vârf)

¹³ Paginile 14 și 16, RENEWABLE ENERGY SECTOR OVERVIEW, Republica Moldova, Agenția "Invest Moldova", Ediția 2021/2022.

¹⁴ Nu includem capacitatea hidroenergetică de 16,3 MW sau capacitatea de biomasă de 6,35 MW care există în prezent în mixul energetic RES din Moldova. Sursa: Comisia Europeană, Al cincilea raport de activitate în temeiul Directivei 2009/28/CE privind energia regenerabilă: Republica Moldova, p.3.

Tabelul 1. Impactul estimat al creșterii investițiilor comerciale nesprijinite

Tehnologie RES	Instalații solare fotovoltaice	Instalații de energie eoliană	Sursă/supoziție
Capacitate instalată necesară pentru a atinge cota de 30% din RES (A), MW	1 125	482	RES Legea modificată RIA. ¹⁵
Capacitatea instalată actuală a RES, MW	Solar 14,5MW Eoliană 73,4MW	Solar 14,5MW Eoliană 73,4MW	RED 2009/28/CE. ¹⁶
Capacitate instalată echivalentă actuală (B), MW	Echivalent solar 51,2MW (=14,5+36,7)	Echivalent eolian 102,4 MW (=73,4+29,0)	Capacitate instalată totală echivalentă (IC) de tehnologie. A = IC tech. A + LFE IC tech. B
Adaosuri la capacitatea instalată (C), MW	1 073,8	379,6	A - B = C
Proporția presupusă de sprijinire a investițiilor	60%	60%	Presupunerea unui sprijin pentru investiții de 60%.
Investiția specifică (D), mii lei/MW	17 916	27 336	RES Legea modificată RIA.
Total investiții (E), mii lei	19 238 200,8	10 376 745,6	C x D = E
Total investiții sprijinite, mii lei	11 542 920,5	6 226 047,4	E x 0,6
Total investiții comerciale, mii lei	7 695 280,3	4 150 698,2	E x 0,4

Menționăm că, în calculele din tabelul 1, se presupune că guvernul finanțează investițiile în dezvoltarea capacităților RES în întregime prin intermediul schemei de sprijin. În realitate, există o opțiune în regulament de a concepe o schemă de sprijin bazată pe diferențele față de un preț de referință, mai degrabă decât pe un preț complet fix. Acest lucru înseamnă că, în practică, economiile realizate de guvern prin schema de sprijin parțial ar putea fi mai mari decât intervalul estimat în tabelul 1.

2) *Reducerea riscului procesului de licitație, ceea ce duce la o participare sporită a potențialilor ofertanți la procedurile de licitație și la reducerea costurilor de finanțare.*

În secțiunea 3, am evidențiat mai multe propuneri de modificare a Regulamentului privind licitațiile de energie electrică din surse regenerabile care ar diminua riscul procedurilor de licitație atât pentru Comisia de licitație, cât și pentru participanții la licitație. Printre modificările propuse în regulamentul modificat care vor reduce riscurile procedurilor de licitație se numără:

- a. Introducerea licitațiilor în mai multe etape, care ar putea include o etapă de precalificare, o cerere de ofertă, o cerere de ofertă și/sau o fază de negociere pentru

aspectele nemateriale după acordarea statutului de producător eligibil. A se vedea secțiunea 3 (4).

- b. Cerând ca investitorii să dețină toate permisele și autorizațiile stabilite în documentația de licitație. A se vedea secțiunea 3 (6).
- c. Obligația ca investitorii să demonstreze eligibilitatea terenurilor și să furnizeze evaluări de mediu pentru licitațiile de licitație de tip "late-stage bidder sited". A se vedea secțiunea 3 alineatul (8).
- d. Creșterea plafonului valorii garanției de participare la licitație de la 0,2 la 1% din valoarea investiției și a garanțiilor de performanță a contractului de la 2 la 5% din valoarea investiției. A se vedea secțiunea 3 (9).

Punerea în aplicare a acestor cerințe suplimentare va crește în mod inevitabil costurile proiectului asociate cu organizarea licitației și cu dezvoltarea proiectului. Includerea unor runde suplimentare în procesul de licitație va genera costuri mai mari de resurse atât pentru potențialii ofertanți, cât și pentru comisia de licitație, pentru a colecta și examina documentele suplimentare sau pentru a participa la întâlnirile asociate cu rundele suplimentare din procesul de licitație. Potențialii ofertanți vor suporta costuri suplimentare de consultanță pentru a efectua studii de mediu ale sitului de dezvoltare propus și pentru a demonstra viabilitatea sitului printr-un raport scris.

În plus, creșterea pragurilor maxime pentru garanția de participare la licitație și pentru garanțiile de executare a contractului ar putea duce la excluderea anumitor ofertanți potențiali de la licitația de energie regenerabilă. Acest lucru ar putea afecta în mod disproporționat ofertanții mai mici, cu o bonitate și un rating de credit mai scăzute, deoarece aceștia ar putea avea dificultăți în a-și permite să plătească depozitele inițiale mai mari pentru garanția de participare la licitație, ceea ce le-ar împiedica capacitatea de a participa la procedura de licitație.

În pofida costurilor și riscurilor potențiale asociate cu punerea în aplicare a modificărilor, ne așteptăm ca cadrul de reglementare propus pentru sursele de energie regenerabilă să aibă, de asemenea, efectul de a reduce riscurile viitoarelor proiecte de dezvoltare a surselor de energie regenerabilă. Procesele definite pentru a se asigura că potențialii ofertanți îndeplinesc condițiile de eligibilitate privind permisele, autorizațiile și terenurile în timpul procedurii de licitație reduc probabilitatea ca Comisia de licitație să autorizeze un producător eligibil care nu va fi capabil să îndeplinească întreaga durată a contractului de achiziție de energie electrică (CAEE).

Plafioanele mai ridicate pentru garanțiile de participare la licitație și de executare a contractului reduc probabilitatea ca ofertanții să se retragă din procesul de licitație înainte de faza de autorizare. În timp ce un plafon mai ridicat al valorii garanțiilor de bună execuție a contractului oferă guvernului o capacitate mai mare de a stimula financiar performanțele solide ale ofertanților pe toată perioada de viabilitate a contractului.

Ne așteptăm ca reducerea ulterioară a riscului pentru viitoarele proiecte de licitație, ca urmare a modificărilor propuse, să se materializeze:

¹⁵ Ministerul Energiei (26 ianuarie 2023), AIR pentru Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, p.34.

¹⁶ Comisia Europeană, Al cincilea raport intermediar în temeiul Directivei 2009/28/CE privind energia din surse regenerabile: Republica Moldova, p.3.

-
- a. o **rată de rentabilitate mai mică** sau o rată minimă de rentabilitate pentru potențialii ofertanți pentru a merge mai departe cu proiectul de dezvoltare a RES. Altfel spus, ne așteptăm ca modificările propuse să reducă riscul perceput de investitori de a se angaja în proiectul de licitație RES. Ne așteptăm ca investitorii să vadă investițiile în proiecte de dezvoltare a RES în Moldova ca fiind mai atractive și să fie dispuși să accepte o rată de rentabilitate mai mică decât cea pe care ar cere-o în cadrul actual. Mai mulți investitori se vor angaja în viitoarele runde de licitații RES, ceea ce va crește presiunea asupra prețurilor, având în vedere concurența mai mare pe piață.
 - b. **Costuri de finanțare mai mici**, deoarece investițiile în fază incipientă par mai promițătoare pentru instituțiile financiare care furnizează capitalul inițial pentru dezvoltare potențialilor ofertanți.
 - c. o **componentă comercială mai mare**, prin faptul că potențialii ofertanți sunt dispuși să accepte un nivel redus de sprijin. Ofertanții care percep riscuri mai mici asociate cu dezvoltarea RES pot avea mai multă încredere în capacitatea de a recupera costurile totale ale proiectului prin angajarea cu cumpărătorii de pe piața liberă, mai degrabă decât bazându-se pe contracte de sprijin.

3) *Alinierea calendarului anual de licitații cu planul multianual de licitații al guvernului și permiterea unor runde unice de licitații care să acopere două (sau mai multe) tehnologii RES specifice, oferind guvernului un control mai mare asupra viitorului său mix energetic.*

În prezent, nu există date sau comparații fiabile pentru cuantificare - am putea opta pentru a lăsa această evaluare doar calitativă, așa cum s-a discutat în secțiunea 3 de mai sus. În general, impactul acestei modificări ar putea fi modest, deoarece nu este clar cât de mult va fi utilizată/utilă în practică "opțiunea intermediară" a licitațiilor specifice fiecărei tehnologii].

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Întrucât scopul intervenției este de a pune în aplicare modificările la Regulamentul privind licitațiile SER prezentate mai sus și de a oferi mai multă certitudine și claritate în ceea ce privește organizarea și desfășurarea licitațiilor, nu au fost identificate opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta.

Dincolo de discuția din secțiunea 4 litera (b) punctul 1 și din secțiunea 3 cu privire la impactul cheie al modificărilor propuse, riscurile probabile care subminează efectul modificărilor se referă la eșecul implementării unor reforme complementare ale pieței în Moldova, cum ar fi:

- Decizii privind echilibrarea responsabilității participanților, astfel cum se prevede în Legea SER modificată;
 - Punerea în aplicare a pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice;
 - Cuplarea cu piețele învecinate,
 - Adoptarea legislației secundare pentru a reflecta mecanismele de redispecerizare și de compensare a restrângerilor, astfel cum sunt prevăzute în LegeaSER modificată ;
 - Modificarea clauzelor obligatorii pentru acordurile de sprijin.
-

Toate măsurile de mai sus vor juca un rol în atragerea de potențiali investitori în tehnologiile regenerabile, alături de Regulamentul privind licitațiile de energie regenerabilă - neaplicarea acestora va submina succesul modificărilor propuse și al regulamentului în sine.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu au fost identificate costuri de conformare pentru companiile de energie electrică în legătură cu punerea în aplicare a intervenției propuse.

În același timp, nu au fost identificate circumstanțe care să denatureze concurența pe piață și/sau să aibă un impact asupra întreprinderilor mici și mijlocii.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Pe baza analizei menționate mai sus, optăm pentru opțiunea de a pune în aplicare modificările propuse la Regulamentul privind licitațiile de energie regenerabilă.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Regulamentul privind licitațiile SER trebuie modificat în conformitate cu secțiunile și alineatele menționate mai sus.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Actualul regulament stabilește cerințele de monitorizare pentru guvern și pentru comisia de licitație pe tot parcursul procesului de licitație. Modificările propuse la regulamentul nu modifică aceste dispoziții. Ca atare, elementele de proiectare care sunt schimbate în regulamentul modificat vor fi evaluate ca parte a procesului de monitorizare prevăzut în regulamentul actual. Cerințele de monitorizare stabilite în regulamentul actual (și în cel modificat) sunt următoarele:

- Guvernul (și, dacă este cazul, Comisia de licitație) monitorizează procesul de punere în aplicare a regulamentului, inclusiv realizarea și punerea în funcțiune de către producătorii eligibili, în termenele stabilite, a centralelor electrice care utilizează SRE [alineatul (6) punctul 10].
 - În timp ce regulamentul în sine nu stabilește parametri de performanță specifici în funcție de care să se monitorizeze punerea sa în aplicare, printre parametrii de măsurare pe care guvernul îi poate utiliza se numără: a) dacă cotele de capacitate pentru o anumită licitație sunt alocate producătorilor eligibili; b) numărul de participanți și numărul de participanți care îndeplinesc cerințele de calificare (pentru a evalua nivelul de concurență în cadrul licitațiilor); c) progresele înregistrate în raport cu planul multianual de licitații al guvernului; d) progresele înregistrate în raport cu obiectivele intermediare și cu cele pentru 2030 privind energia regenerabilă.
- Odată ce li se acordă statutul de producători eligibili, producătorii eligibili trebuie să îndeplinească mai multe obligații de raportare pentru a facilita monitorizarea progreselor lor. De exemplu, producătorii eligibili sunt obligați să prezinte Comisiei de licitație și organului central de specialitate în domeniul energetic, la fiecare 6 luni, un raport privind

implementarea proiectului de construcție a centralei electrice, în conformitate cu programul de construcție prezentat în oferta câștigătoare [punctul 107 alineatul (5)].

- Comisia de licitație monitorizează respectarea de către producătorii eligibili a obligațiilor care le revin în ceea ce privește garanția de executare a contractului (punctul 115).
- Pe baza datelor obținute în procesul de monitorizare a activității producătorilor eligibili, inclusiv pe baza rapoartelor prezentate de către producătorii eligibili, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică actualizează informațiile din Registrul producătorilor eligibili, inclusiv informațiile privind progresul construcției centralei electrice care utilizează SRE (alin. 105).

Pe baza informațiilor obținute prin intermediul proceselor de monitorizare de mai sus, ministerul ar putea lua în considerare dacă este necesar să aducă modificări suplimentare regulamentului în sine.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Se preconizează că primele runde de licitații vor fi lansate în termen de 4 luni de la intrarea în vigoare a legii modificate privind energia regenerabilă. Calendarul de punere în aplicare pentru fiecare licitație va depinde de opțiunile tehnologice și de proiectare. Este probabil ca licitația pentru energia eoliană să aibă un termen lung de depunere a ofertelor, în timp ce licitația pentru energia solară fotovoltaică va avea un termen de depunere a ofertelor mai mic. Impactul acestor modificări va fi resimțit în timpul implementării licitației și în momentul în care vor fi selectate proiectele de succes. Rezultatele vor fi evaluate după depunerea ofertelor.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

a) Identificarea principalelor părți interesate (grupuri) în intervenția propusă

Principalele părți (grupuri) interesate de intervenția propusă sunt:

1. Antreprenorii și asociațiile acestora - Camera de Comerț și Industrie, Asociații Patronale din Sectorul Energetic, Camera de Comerț Americană în Moldova, European Business Association, participanții la piața de energie electrică, precum și potențialii investitori în dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă în Republica Moldova.
2. Autoritățile publice - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Mediului, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Agenția pentru Eficiență Energetică, Agenția de Supraveghere Tehnică, Consiliul Concurenței, Centrul Național Anticorupție.
3. Academia - Universitatea Tehnică a Moldovei, Institutul Energetic.

Consumatorii și asociațiile acestora.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Analiza impactului de reglementare asupra proiectului de modificare a Hotărârii Guvernului 690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil va fi consultat după cum urmează:

- consultare pe platforma dedicată consultărilor publice a actelor normative promovate de guvern www.particip.gov.md;

- transmiterea către entitățile indicate la punctul 6a a solicitării de emitere a avizelor cu privire la Analiza impactului de reglementare și la proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr.

690/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil;

- organizarea de discuții publice cu părțile interesate menționate la punctul 6a.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Până în prezent, nu a fost consultată nicio entitate.

Anexa 1			
Tabel pentru identificarea impactului			
Categoriile de impact	Puncte acordate		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Alternativa 1</i>	<i>Alternativa 2</i>
Economic			
costurile de desfășurare a activității	0		
sarcina administrativă	0		
fluxurile comerciale și de investiții	2		
competitivitatea întreprinderilor	2		
activitatea diferitelor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concrența pe piață	2		
activitatea de inovare și cercetare	0		
venituri și cheltuieli publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	1		
bunăstarea gospodăriilor și a cetățenilor	1		
situația socială și economică din anumite regiuni	1		
situația macroeconomică	1		
alte aspecte economice	0		
Social			
ocuparea forței de muncă	1		
nivelul de salarizare	0		
condiții de muncă și organizare	0		
sănătatea și securitatea la locul de muncă	0		
formare profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul de venit al populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele vulnerabile din punct de vedere social	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partide politice și organizații civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
stilul de viață sănătos al populației	1		
nivelul criminalității și al siguranței publice	0		
accesul la serviciile de protecție socială și calitatea acestora	0		
accesul și calitatea serviciilor de educație	0		
accesul la asistență medicală și calitatea acesteia	0		
accesul la serviciile administrative publice și calitatea acestora	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		

conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul la resursele culturale și participarea la evenimente culturale	0		
accesul și participarea populației la activitățile sportive	0		
discriminare	0		
alte probleme sociale	0		
Mediu			
climatului, inclusiv emisiile de gaze cu efect de seră și emisiile care distrug stratul de ozon	2		
calitatea aerului	1		
calitatea și cantitatea apei și a resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și a altor tipuri de apă	0		
biodiversitate	0		
flora	0		
animale sălbatice	0		
peisaje naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producția și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	3		
consumul și producția durabile	1		
intensitatea energetică	1		
eficiență energetică și performanță	1		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore de mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	-1		
alte probleme de mediu	0		
<p><i>Tabelul este completat cu scoruri de la -3 la +3, în conformitate cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 - impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. 0 nu reprezintă niciun impact. Valoarea indicată corespunde intensității impactului (1 - minor, 2 - mediu, 3 - major) în comparație cu situația din opțiunea "nu face nimic", în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate de acest tabel sunt descrise în întregime, cu justificarea punctajului acordat, inclusiv date cuantificate, în secțiunea 4 a formularului, la rubrica b¹) și, după caz, b²), privind analiza impactului opțiunilor.</i></p>			